

ובחזרה"ל שער יחוד המעשה פ"ה כתב "ונאמר כי החכמה כשמוגיגים אותה על דרכה תהי רפואה לכל מדוה, וכשנוטים בה מנתיבותיה תהי מדוה כולל שאין לו רפואה ולא ארובה". ובאמת הוא מאמר חז"ל (יומא עב): "זכה בעשית לו סם חיים לא זכה בעשית לו סם המות", הרי שתורה יכולה להיות סם המות, ובאמת ראינו כן בבלעם שפרשיות שלמות נכתבו ממנו, ואחרי כי "לא זכה", נעשית לו סם המות, ואמרו חז"ל מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע, עין טובה ורחו נמוכה ונפש שפלה תלמידיו של אברהם אבינו, עין רעה ורחו גבוהה ונפש רחבה תלמידיו של בלעם הרשע (אבות פ"ה), ולא אמרו חז"ל החילוק בחכמה, שבזה לא היה חילוק כלל, אלא ב"עין טובה ועין רעה", זהו ענין "לא זכה" ש"נעשית לו סם המות", וזהו בלעם הרשע.

והמתבאר מזה שתורה וחכמה אינם רפואה למדות, אלא להיפך, מ מ ד ו ת ז ו כ י מ ל ו ר ה , זהו האמת, וכשאים לומר תורה עליו באמת לעמוד על זה, "ויהי כי יראו המילדות את הא' ויעש להם בתים" (שמות א, כא), — הרי שמיראה זכו לתורה.

"יען כי מאסתם את ה' אשר בקרבכם" (במדבר י"א), וכ' רש"י "אם לא שנטעתי שכנתי ביניכם לא גבה לבבכם להכנס לכל הדברים הללו. ולמדנו מכאן דבר מבהיל, דהשראת השכינה היתה הגורם לגאווה, לא רק שהשראת השכינה לא היתה הרחקה ושמירה, אלא להפך היתה הגורם שממנו יצא הגבה לבבכם". ואמרו חז"ל למה ניתנה נבואה באוה"ע שלא להניח פתחון פה לאוה"ע לעתיד לבוא ואמרו "העמיד משה לישראל וכו' העמיד להם בלעם מדבר עמו כ"ו שירצה, ראה מה בין נביאי ישראל לנביאי אוה"ע נביאי ישראל וכו' ונביא שעמד מן האומות והעמיד פרצה לאבר את הבריות מן העולם" (מ"ד ר"פ בלק). הרי שמנבואה עצמה פרצו גדרו של עולם, דבלעם שעליו אמרו חז"ל (ספרי ברכה לד, י) לא קם בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל באוה"ע קם, ומנו בלעם, ופרשיות שלמות נכתבו בתורה ממנו, וגילה כל האחרית, — דוקא מחכמתו וגבורתו זו יצא זה שפרץ גדרו של עולם. הרי שע"י חכמה וגבורה יהי תיקון המדות — זה ודאי אינו, והלואי שלא יגרמו הפסד.

אור יהל

רח אור בלק יהל

הרי מכאן אתה למד שבלעם הרשע לא היה מהפחיתים ההדיוטים אשר לא דעת ולא חכמה להם, ומה לנו גדול ממה שנאמר עליו "וידוע דעת עליו", וראה בחז"ל (ילקוט סוף ברכה) עה"פ ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ורש"י: בישראל לא קם, אבל באומות העולם קם, ואיזה זה בלעם בן בעור, אלא שהפרש יש בין נבואתו של משה לנבואתו של בלעם בן בעור, משה לא היה יודע מי מדבר עמו, ובלעם היה יודע מי מדבר עמו, שגא' נאם שומע אמרי א"ל, משה לא היה יודע מתי מדבר עמו עד שנדבר עמו, ובלעם היה יודע אימתי מדבר עמו, שגא' ויודע דעת עליו, משה לא היה מדבר עמו אלא כשהוא עומד, שגא' ואתה פה עמוד עמדי, ובלעם היה מדבר עמו כשהוא נופל, שגא' אשר מחזה שדי יחזה נופל וגלוי עינים, משל למה הדבר דומה לטבח של מלך שיוודע כמה הוצאות יוצאות למלך על שולחנו ע"כ, הנה לפניך עד כמה גדול היה זה, נביא הוא כמשה רבינו, ותלמידים רבים לו, ואעפ"כ מה בין תלמידיו וכו', שעל תלמידיו של אברהם אבינו נאמר להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, ופירש הרמב"ם שהביאו ראיה מזה כמו שקראו ר"ע אברהם אוהבי, ועל תלמידיו של בלעם הרשע נאמר ואתה אלקים חורידים לבאר שחת אנשי דמים ומרמה וגו', כלומר: כולם — הרב עם כל תלמידיו כמותו — אנשי דמים ומרמה הם, כי ג' מדות האחרים היה בהם, עין רעה ורחו גבוהה ונפש רחבה, ולכן יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת, שגא' אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך.

מעתה נתבונן בא מה המה ג' מדות הללו. "עין טובה" — פירש"י: שאין לו קנאה על חבירו וחביב עליו כבוד חבירו ככבודו, והרמב"ם כתב כי הוא ההסתפקות, ואחד הוא, כי מי שיש בו מידת ההסתפקות, כמה שיש לו אינו מקנא לזולתו. "ורוח נמוכה" פירש"י ז"ל: ענין ושפל ברוך, וכ"כ הרמב"ם שרוח נמוכה היא הענוה והיתרה, "ונפש שפלה" פירש"י: שמשפיל עצמו בין אנשים ומעורב ביניהם ואינו גס רוח, וברמב"ם — נפש שפלה היא הוהירות, וז"ל הר"מ שם: ואני אוכיר המקומות שהתבאר בהן אלו המעלות לאברהם, והפחיתות ההן כולן לבלעם, והן נמצאות כולן בתורה, אמנם ההסתפקות באברהם הוא אומרו למלך סדום "אם מחוט ועד שרוך נעל ואם אקח מכל אשר לך" וגו', וזה תכלית ההסתפקות, והוא שיניח אדם ממנו גדול ולא יהנה ממנו אפי' בדבר מועט ע"כ.

צא וחשוב שהרי עפ"י הדין היה הכל שייך לאברהם, שקנה אותם בחוקת מלחמה, ואף מלך סדום אמר לו "תן לי הנפש והרכוש קח לך", כלומר: אמנם גם הנפש שלך הוא, אלא מבקש אני ממך החזר לי הנפש, אבל הרכוש קח, כי לך הוא. אבל אברהם אבינו — טוב העין — השיב לו אם "מחוט וגו' ואם אקח מכל אשר לך", שאמנם שלך גם הנפש וגם הרכוש לא שלי, וכו' היא עין טובה של אברהם אבינו, ומכאן נשמע אילו היה אברהם לוקח ממנו שום דבר — מהרכוש שהיה בעצם הכל שלו כנ"ל — שוב אין כאן עין טובה, ר"ל מדת ההסתפקות, והרי חידוש נפלא שלא עלה על דעתנו, כי מדה זו של הסתפקות אינה כמו שהיינו מפרשים שאינו רוצה במתנות ואומר שלך — שלך, אלא כל שלי הוא שלך, ועד היכן? — עד שיניח אדם ממנו גדול השייך לו — כרכוש סדום, ולא יהנה ממנו אפי' בדבר מועט — מחוט ועד שרוך נעל, והפחות מזה נגרע מידת עין טובה, עד כה עומק טהרת המדות באדם!

ומהו עין רעה? כתב הר"מ ו"ל חזריצות לקנות ממנו, הרי אני אומר שגול ואוכל ממנו אחרים, אלא אף אם אינו לוקח משל חבירו אפי' פרוטה א' שלא כדין, וכל הונו בא לו בנקיות כפים, ואפ"ה בעל עין רעה הוא, ומתלמידיו של בלעם הרשע, וכמ"ש הר"מ להלן שהתפרסם לבלעם הרשע החריצות על הממון והוא בואו מארם נהרים בעבור הממון אשר נשכר בו לקלל את ישראל, הנה לא דיברו כאן על רשעותו שהלך לקלל, אלא על חריצותו שבא מארם נהרים בעבור

לקנות ממנו ולצבור הון — ממנו כשר בתכלית הכשרות, רשע נקרא, מתלמידיו של בלעם הרשע, ויורד לבאר שחת ר"ל, ומה עד כמה רחוקים אנו מדעת תורה! ובעינינו אדם שתוקפו בולמוס תאות הממון ורודף אחרי כל כח, הרי אנו מראים עליו באצבע ומשתבחים בו ואומרים ראו וקחו מוסר שאין צריכים להתעצל. שלפנינו אדם חרוץ וזריז ונשכר, אי ואבוי על היפך הדעת והסכלות הגמורה! שבמקום להתאחז ולבכות מרה על אבדן נפש יקרה, שמת בחצי ימיו, ויורש גיהנם, ויורד לבאר שחת, עוד שמחים ומשתעשעים עמו ואני הולך רכיל מגלה סוד, אמנם מי מאתנו לא יתאוה לאסוף ממנו שכר? האם יתשור מי הוא בעצמו שיש בוה מענין עין רעה של בלעם הרשע? אבל אדרבה ינסה א' לפרש אחרת בדברי הרמב"ם אלו — אם יוכל, וא"כ אין לנו אלא להכנע בפני האמת, להתכייש. להודות, ולשוב!

וענין "רוח נמוכה" כתב הר"מ: אמנם ענותנותו של אברהם הוא אמרו "ואנכי עפר ואפר" ע"כ, וכבר ביארנו כמה פעמים שאין האמירה עיקר, אלא אברהם אבינו שאמר כן היינו שהרגיש בנפשו שלימות ענין זה, כאדם המרגיש בחושי כאב אבריו, והוא תכלית עבודתו להשי"ת, הכרת האמת בכל גימי נפשו שלא יהי אחד בפה ואחד בלב, כנאמר "וידעת היום והשבות אל לבבך" וגו', ומעתה נחזה בהפכו — "רוח גבוהה", כתב הר"מ: ואמנם גאותו של בלעם הוא אמרו "נאם שומע אמרי א"ל, הנה על דבר זה שאחז"ל בלעם היה יודע מי מדבר עמו שגא' נאם שומע אמרי א"ל, ומשה רבינו לא ידע וטעמו משל לטבח שהי' יודע הוצאות המלך וכו' על חסרון הרגשותו בעצמו כי רק משל לטבח וכו', ופחור הוא ממש, נתפס על זה שהתגאה ואמר "נאם שומע" וגו', ופסקו דינו כי בעל רוח גבוהה הוא, בהיפך מאברהם שדיבר אתו השי"ת ואמר "ואנכי עפר ואפר", והרי לן עוד כי בלעם הרשע לא הדיט היה כלל, ואמת אמר נאם שומע וגו', אבל מכיר שלא הרגיש כנ"ל, נתגלגל במדורו ועל רוח גבוהה הליו נאבד מעוה"ב, לא חצו ימיו וירד לבאר שחת.

ורש"י בחומש כתב עה"פ כי מאן ד' לחתי להלך יעמכם, וז"ל: להלך עמכם אלא עם שרים גדולים מכם, למדנו שרוחו גבוהה, ולא רצה לגלות שהוא ברשות של מקום, אלא בלשון גסות, ויש להתבונן שהרי באמת אמר לו הקב"ה כלשון הו "לא תלך עמכם", והי' לו לדרוש — עמכם לא תלך, אבל עם אחרים כן, — משום שאין כבודו של נביא להלך אלא עם שרים גדולים מהם, אך כבר אחז"ל (מכות י"ז) מכאן שבדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו ע"ש, ומכיון שרוח היתה גבוהה והכין עצמו לשמוע כן, כמו שפירש"י לעיל עה"פ והשבוני אתכם דבר כאשר ידבר אליך, שאמר שמא אין כבודי להלך עמכם אלא עם שרי גדולים מכם, אמנם השי"ת אמר לו לא תלך עמכם כלל, אפי' לא לקלל, אבל הו שמע מה שרצה ודרש לעצמו כי מאן ד' לחתי להלך עמכם וכו'.

והר"י נורא למאד: ויצויר אם יבואו לרב ומורה גדול בעם להזמינו לסידו קידושין וכדומה, האם לא יבחין כלל מי הוא הבא לקרוא לו? ודאי פשוט הוא בעיניו כי מבוה כבוד תורתו בכך ללכת עם כל הדיט בשוק, ואין הכי נמי — אם כ"ו רק משום כבוד התורה ראוי והגון הוא כן, אבל הלב יודע — אם לעק או לעקלקל? וכ"ו שלא יחקור אדם — בעומק נפשו ומסתרי לבו — בשבו חקירות ובידיקות ומנופה. ב"י נפה — שכל מעשהו נקי מתערבות כבוד עצמו אין בטחון כי לא נגע בכאן מהתועבה של "רוח גבוהה", וראה כי בלעם בן בעור על שהכין עצמו לשמוע שמא לא יתן לו ד' ללכת אלא עם שרים גדולים מהם בדרך זה הולכין אותו, ונטרד לבאר שחת ואבד כל עולמו ר"ל, ומכאן שהאדם כסומא המהלך על שפת הנהר, וכעומד על ראש תורן ההר, שאם יאבד משקל כהרף עין ובנטי' קלה כהוט השערה, עלול הוא להתגלגל ולהתרסק שלא ישאו ממנו מאומה ח"ו, ולכן אל יפסוק לנפשו במהירות פסקי הלכותיו — הליכותיו מהו לשם שמים, ואם כוונתו לשמים, וכבר לייט עלה רבא בשמא מאן דלית בי ובשמא מאן דאית בי (סוטה ה'), ולכן מה מאד יש לו לאדם להפיל תחנון ולהתעצם בבקשה, "הורני ד' דרכך ונחני בארץ מישור"!

"ונפש שפלה". הוא ההירות, כאמרו לשרה ביום בואו מצרימה. הנהגה ידעתי כי אשת יפת מראה את, ובא בפירושו (ב"ב ט"ו) שלא הסתכל בצורתה הסתכלות שלימה רק ביום ההוא, וזה תכלית ההירות וכו', והפכו בבלעם כי "נפשו חבה". שאמנם רוב תאוותו בענין המשגל היא סבת עצתו לבלק שיפיקר הנשים לזנות עם ישראל וישים זונות מפורסמות, כי לולא רוב התאוה אשר היתה לו להיות הזנות טוב בעיניו, לא היה מצוה בה שמצות בניא אינם רק לפי דעתם, כי הטובים לא יצו ברע אבל יזהירו ממנו וכו', עכ"ל רבינו הרמב"ם ז"ל. הרי לך כי כל ההוכחה על הנפש רחבה של בלעם הרשע, היא העצה אשר נתן להכשיל את ישראל בזנות, כי הטובים לא יצו ברע, ומינה שאותו אדם אשר יודע דעת עליון ושומע אמרי א"ל, בכ"ז בכוז להרשיע ולהשחת עד לשפלות היתרה שהגיע לה בלעם הרשע, אכן מה גדול המדרון ומה גורא פי הטהום אשר גבלעים ונשחקים שם עד לאפס הגמור גם גדולי דעה כבלעם ותלמידיו.

וברשיי שם הוכיח על הנפש הרחבה שהיתה לו לבלעם, שאמר אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור פי ד', צא וחשוב האם נרגיש כאן איוה גנות עליו? אדרבה לדעתנו הרי"ו מדרגה נפלאה עד מאד שלא יגיא אותו גם בית מלא כסף וזהב לעבור פי ד', והוא לא אמר שהשי"ת לא יעזבונו בידו, אלא לא אוכל, פירוש: מעצמי לא אוכל לעשות כן, וחז"ל לא באו כאן בתביעה עליו ששיקר בזה, אלא אמת אמר שאינו יכול לעבור פי ד' אף אם יתן לו בלק מלא ביתו כסף וזהב, ואפ"ה על הדמיון בדבריו והזכרתו בבית מלא כסף וזהב, הוכיחו מכאן חז"ל כי חשוב אצלו הממון ביותר, עד שהמשיל על אי יכלתו לעבור פי ד' גם אם יתן לו בלק וגו', ונזקק בו מענין נפשו הרחבה, שמתאוה לזה הדבר, ובתוך המעלה הגדולה שאמר לא אוכל לעבור פי ד' שאמנם גדולה היא כאמור, שם נתגלה במשלו אם יתן לי וגו', כי שבע תועבות בלבו לחמוד ממון ולצבור הון, ומכיון שכן הלך מדחי אל דחי, וגידון לירש גיהנם ולרדת שאול מטח לנצח ר"ל, כך המה המדות באדם.

ולכאורה יש להעיר למה פסקוהו משום כך לבעל רוח גבוהה? הרי גם ר"י אמר לאותו אדם אם נתן לי אלף דינרי זהב לא אדור אלא במקום תורה, אבל התשובה היא פשוטה ישרי הרגיש ואמר "איני דר", כלומר: אותה חשיבות שישנה בדינרים לכל העולם, אין זו אצלי חשובה כלל, ואיני דר אלא במקום תורה, וכן אמר דוד (תהלים קי"ט) טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף, משא"כ בלעם הרשע אמר "לא אוכל" לעבור וגו', היינו שחשבטא וגילה מעמקי לבו כי אמנם רוצה הוא בכסף וזהב, אלא מה אעשה והקב"ה אסר עלי, לכן לא אוכל וגו', הנה במדות ומצות השכליות אין חכלל הוה שיאמר אדם אפשי ואפשי אלא מה אעשה והקב"ה גזר עלי, כמ"ש הר"מ בשמונה פרקים (פרק ששי) וז"ל: שהם לא אמרו אל יאמר אדם אי אפשי להרוג הנפש אי אפשי לגנוב וכו', אבל הביאו דברים שמעיים כולם, כשר וחלב, ולבישת שעטנן, ועריות, ואלו המצות וכיוצא בהם הם אשר קראם השי"ת חוקות וכו' ע"ש לשונו הזהב, נמצא שעם ציווי ד' על המדות הטובות באדם, והזהירות ברעות שבהן, מצות מושכלות הן, ונצטרך להעמיק שורש בנפשנו להכיר במעלתם וחשיבותם לטוב לנו, ולא לעול על צוארינו, ובכנון אלו אל אמר אדם אפשי וכו' אלא אי אפשי ואי אפשי, כי יש לו להבין ולהכיר שבח הטוב

בהם גם מצד עצמם, ולהיות גנות המדות הרעות בו לתועבה וגועל נפש, ולכן בלעם רשע זה שהתפאר ואמר אם יתן לי וגו' לא אוכל וגו', רשע הוא "בגובה אפו כל ידרוש אלקים", ובדבר אשר תפארתו עליו, בדבר הזה עצמו גפל ונכשל, כי הראה שרוחב נפשו מתוקה לו, חביבה ועריבה עליו, אכן "ישרים דרכי ד', צדיקים ילכו בהם, ופושעים יכשלו בהם".

מעשה בין חבין כי המדות באדם מושכין אותו בתבלי השוא לבאר שחת, ואין הדברים אמורים בהירוט וכסיל דוקא, אלא אף אדם גדול שיוצד דעת עליון, כבלעם בן בעור אשר קם כמשה, וכמה פרשיות נכתבו בתורה על ידו, ושהתפלל על עצמו ואמר "תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו", א"כ מי עיכב בידו מלהתגייס ולבוא תחת כנפי השכינה? אלא שאמנם הבין וידע אחריתו כי איש דמים ומרמה הוא לא יחצו ימיו, ולאחרי כל זאת לא זו מקברו אשר כרה לנפשו, כי רותק בעבותות עגלה חטאה של — עינו הרעה — רוחו הגבוהה — וגפשו הרחבה, וכמאמרם ז"ל (שבט ו') יודעים הרשעים שדרכם למיתה, וחלב להם על כסלם, כי החלב ושומן המדות באדם מכבידים עליו עד כדי כך שעל אף ידיעתו והבנתו כי מביא על עצמו המות בידיו, ובכ"ז אינו נרתע אף בכמלא גימא, והולך לגדר לוע הארי הפתוח לעיניו, ומשליך עצמו — בדעתו וברצונו — לכבשן האש לעולמים, ואין זו סתירה כלל בנפשו, ואף אם בפיו יאמר "מה טבו אהליך יעקב" וגו', הנה בלבו תועבה להכניס עין הרע בישראל — ודרכו לא יעזוב, כאן מתמרמר על עצמו ואומר "ותהי אחריתי כמוהו", ולבסוף מה הוא אומר, "הנני הולך לעמי לכה איצחק" וגו', הוא הדבר אשר אמרנו כי ג' מדות הללו שהיו בו כבלוהו לאדם גדול זה והוציאו אותו מן העולם.

ואה"כ ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב את המות ואת הרע, ובחרת בחיים, הרי שנותנים לפני האדם את החיים ואת המות לפניו ממש — על שולחנה ורואה כל זה בעיניו, כדכתיב ראה וגו', כלומר: שניתן לו הכח להבין מהו חיים ומות — בהבנה עמוקה וברורה — כאילו רואה בעיניו, ואעפ"כ עוד הוצרך לציווי של "ובחרת בחיים", הוי אומר שיוכל היות שאדם יראה בעיניו החיים האמיתיים והעידונים הנפלאים, וזו, ומצד שני מסתכל בבור קברו הפתוח לפניו — כבשן האש הנוצר אשר ישרף שם מיד, ובכ"ז יבחר במות ויקפץ לתוך האש!... ולא מתוך איבוד שכלו וחושיו, גם לא מתוך שכחה שהחליף מות בחיים, דאל"כ יש לומר לו דע את החיים ולא ובחרת בחיים, אלא וראי כהנ"ל שיוודע ומבין ורואה, ואעפ"כ מניח החיים ובוחר במות, והאידך, אלא שכך הם כח המדות באדם! — אשר על אף הבנתו וראייתו החיים וכנגדו המות, אי אפשר לו לשלוט בעצמו ויורד אתם לבאר שחת, נורא ואיום, וזהו מה שאמר ד"ל (אבות פ"ד מכ"א) הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם, והם ג' מדות אלו ששינוי עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה, ומוציאים את האדם — כל אדם במשמע, ומן העולם היינו גם מעולם הבא, (ראה בהגר"א ז"ל), ולכן היוצא לנו מכל האמור לא להסית דעתנו מעיקר זה של שבירת המדות, ולהתרגל בעבודה תמידית בקנין מדות הטובות בנפש, כי דרכם דרך חיים, וכמ"ש הגאון ז"ל (בראש הספר אבן שלמה) שכל עבודת ד' חלוי בתיקון המדות וכו', ועיקר חיות האדם הוא להתחזק תמיד בשבירת המדות וכו' ע"ש, ובכזה — "ובחרת בחיים".

רמב"ם לילה

84

[פר] ה"ש"י הוא לכן של ישראל כמ"ס בשה"ל ע"פ ולבי ער מנ"ס נור לבני וגו'. וזהו הסיקוק בין ישראל לעמים דאפי' פושע ישראל שיהיה עבירות עד אין קץ אע"פ שמתא ישראל הוא ונקרא אסא דקאי ביני הווי (סנהדרין מו.) דאפי' פו"י מלאים מלות ומעמקי לבס דכוק בשה"ל שהוא שורש נקודת לבס כד"ס (ברכות יו.) גלוי וידוע שרלונינו כו' ומי מעבד כו' וכד"ס הרמב"ם (סו"פ ד' מה' גירושין) דע"ס כופין עד שיאמר רוצה אני, ודבר זה א"ל לעמוד עליו שום צריה רק ה"ס מעיד שהוא כן אצל ישראל. משא"כ אצל עכו"ם אפי' חסידיו אר"ה שמכיר שכן טוב מ"מ ע"ס לבבו אין כן. וזה שא"ל מה בין תלמידיו של אברהם אע"ה לתלמידיו של בלעם הרשע כו' ג"ס דפ"ה דאבות. וקטן אברהם אע"ה לא משרע"ה כי משרע"ה למד מורה לישראל ואף הע"ר והגרים מעכו"ם כיון שמגדירו בשם ישראל יכונו. אצל אברהם אע"ה למד לאר"ה כי מכל הגרים שגיייר והנפש שמשו לא נאשר מזהם זכר בישראל כי עדיין לא היה לו שם ישראל שהיה גר שגיייר כקטן שגולד ביהדות

③

נר דרורי דברך ואור לנתיבותי

רמב"ם לילה

ונלוח אליו קונטרס דברי חלומות
 דבריי דברי אלהים חיים, אשר נפיהם. או חיים
 ענישאר דנו ברכה, ונמצא בגניו כתבי הקדש שכתבם בכת"ק
 והיו טעמים תחת וחתם של הכהן הגדול
 הזה כבוד קדושת אדמו"ר וגאון הקדוש, שר דתורה, כח
 מקמאי, נהרין לי שבייל דשמיא כשבייל דארעא, נברר רוח
 אלהן קדישין ביה, מאיר עיני ישראל.
 רבינו צדוק הכהן זאקללחה מלובלין
 בן דורב רב החסיד כו' ר' יעקב הכהן זצ"ל אב"ד וקדישין בור.
 וזהו כל לבב שהבטיח עי' היום, חזקתי ליהות מתעסק בקדשים ונתיבות
 לאור עולם זה הפסד השלישי, והי' לנו הלילה לאור יום, להאיר לנו מחשבת
 עיני' ודעות ללילה, וכן נזכר לנתיבות לאור חזקתי הקדשים בגנות
 ובנפשות, להאיר עיניהם ולבם כל ישראל, ונזכר קדושת תורתו ודרכיו ויסוד
 לי שומע כמ"ס דשמיא ונביא דקדושה, וכן כלל הנתיבות בחסידות הוה נזכר
 לראות בטהרה כחמדת דין ודרכים אדם.
 ב"ד ונפיק מהסמא לבח"ד בדרך דוד וזכרון תחת וחתם דהר"ה הנזקק בל.
 לובלין
 שנת ואתה כהן לעולם לנ"ס